

**Univerzita Pardubice
Fakulta ekonomicko-správní
Ústav podnikové ekonomiky a managementu**

Zdanění bank

Filip Krigovský

**Bakalářská práce
2018**

Univerzita Pardubice
Fakulta ekonomicko-správní
Akademický rok: 2017/2018

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE
(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Filip Krigovský**
Osobní číslo: **E15550**
Studijní program: **B6208 Ekonomika a management**
Studijní obor: **Ekonomika a provoz podniku**
Název tématu: **Zdanění bank**
Zadávající katedra: **Ústav podnikové ekonomiky a managementu**

Z á s a d y p r o v y p r a c o v á n í :

Záměrem práce je vymezit problematiku bankovních daní. Dále bude provedena analýza zavedení bankovní daně ve vybraných zemích a dopad této daně na ziskovost bank.

Osnova:

- Vymezení banky a fungování bankovního systému.
- Bankovní daň.
- Komparace zdanění bank ve vybraných zemích.

Rozsah grafických prací: -
Rozsah pracovní zprávy: **cca 35 stran**
Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná/elektronická**
Seznam odborné literatury:

DVOŘÁK, P. Veřejné finance, fiskální nerovnováha a finanční krize. Praha: Nakladatelství CH Beck, 2008. 343 s. ISBN: 978-80-7400-075-1
POLOUČEK, S. & kol. Bankovníctví 2. vydání. Praha: Nakladatelství CH Beck, 2013. 496 s. ISBN: 978-80-7400-491-9
REVENDA, Z. & kol. Peněžní ekonomie a bankovníctví 5. vydání. Praha: Management Press, 2012. 424 s. ISBN: 978-80-7261-240-6
REVENDA, Z. Centrální bankovníctví. Praha: Management Press, 2011. 558 s. ISBN: 978-80-7261-230-7
Internetové stránky vybraných centrálních bank.

Vedoucí bakalářské práce: **Ing. Liběna Černohorská, Ph.D.**
Ústav ekonomických věd

Datum zadání bakalářské práce: **1. září 2017**
Termín odevzdání bakalářské práce: **30. dubna 2018**

doc. Ing. Romana Provozničková, Ph.D.
děkanka

L.S.

doc. Ing. Marcela Kožená, Ph.D.
vedoucí ústavu

V Pardubicích dne 1. září 2017

PROHLÁŠENÍ

Prohlašuji, že jsem tuto práci vypracoval/a samostatně. Veškeré literární prameny a informace, které jsem v práci využil/a, jsou uvedeny v seznamu použité literatury.

Byl/a jsem seznámen/a s tím, že se na moji práci vztahují práva a povinnosti vyplývající ze zákona č. 121/2000 Sb., autorský zákon, zejména se skutečností, že Univerzita Pardubice má právo na uzavření licenční smlouvy o užití této práce jako Školního díla podle § 60 odst. 1 autorského zákona, a s tím, že pokud dojde k užití této práce mnou nebo bude poskytnuta licence o užití jinému subjektu, je Univerzita Pardubice oprávněna ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které na vytvoření díla vynaložila, a to podle okolností až do jejich skutečné výše.

Beru na vědomí, že v souladu s § 47 b zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších předpisů, a směrnicí Univerzity Pardubice č. 9/2012, bude práce zveřejněna v Univerzitní knihovně a prostřednictvím Digitální knihovny Univerzity Pardubice.

V Pardubicích dne 30. 4. 2017

Filip Krigovský

PODĚKOVÁNÍ:

Mé poděkování patří Ing. Liběně Černoškové, Ph.D., za odborné vedení, poskytnutí cenných rad, ochotu a trpělivost v průběhu zpracování bakalářské práce.

ANOTACE

Bakalářská práce se zabývá vymezením finančních institucí a problematikou bankovních daní. Jejím cílem je analýza bankovní daně ve vybraných zemích. Práce popisuje způsob fungování bankovního systému. Dále je zaměřena na vymezení bankovní daně a její jednotlivé typy. Práce vymezuje specifika jednotlivých bankovních daní ve vybraných zemích.

KLÍČOVÁ SLOVA

banka, daně, bankovní daň, bankovní systém, zdanění

TITLE

Taxing banks

ANNOTATION

The bachelor thesis deals with the definition of financial institutions and issues of bank taxes. Its aim is to analyze bank tax in selected countries. The thesis describes how the banking system works. It is also focused on defining the bank tax and its individual types. The work defines the specificities of individual bank taxes in selected countries.

KEYWORDS

bank, taxes, bank tax, banking system, taxing

OBSAH

ÚVOD.....	11
1 VYMEZENÍ BANKY A FUNGOVÁNÍ BANKOVNÍHO SYSTÉMU.....	13
1.1 BANKOVNÍ INSTITUCE.....	13
1.1.1 Základní funkce bank.....	14
1.1.2 Bankovní krize.....	14
1.2 BANKOVNÍ SYSTÉM.....	15
1.2.1 Jednostupňový bankovní systém.....	16
1.2.2 Dvoustupňový bankovní systém.....	16
1.3 BILANCE BANKY.....	17
1.4 FINANČNÍ STABILITA.....	19
2 BANKOVNÍ DAŇ.....	21
2.1 TYPY BANKOVNÍ DANĚ.....	21
2.1.1 Daň z finančních aktivit.....	21
2.1.2 Daň z finančních transakcí.....	23
2.1.3 Daň z bilančních položek.....	25
2.1.4 Příspěvek na finanční stabilitu.....	25
3 ANALÝZA BANKOVNÍ DANĚ VE VYBRANÝCH ZEMÍCH.....	28
3.1 MAĎARSKO.....	28
3.2 NĚMECKO.....	30
3.3 FRANCIE.....	31
3.4 VELKÁ BRITÁNIE.....	32
3.5 KOMPARACE ZAVEDENÍ BANKOVNÍ DANĚ VE VYBRANÝCH ZEMÍ.....	33
3.6 POSTOJ ČESKÉ REPUBLIKY K ZAVEDENÍ BANKOVNÍ DANĚ.....	35
3.6.1 Návrh zavedení daně podle ČSSD.....	35
3.6.2 Názory odborníků.....	36
ZÁVĚR.....	38
POUŽITÁ LITERATURA.....	40

SEZNAM ILUSTRACÍ A TABULEK

OBRÁZKY

Obrázek 1: Evropský stabilizační mechanismus	26
Obrázek 2: Garanční systém finančního trhu ČR.....	27

TABULKY

Tabulka 1: Bilance obchodní banky	19
Tabulka 2: Daň z finančních aktivit – potenciální daňový základ (v % HDP)	23
Tabulka 3: Postoj států EU k FTT	24
Tabulka 4: Přehled států s bankovní daní	28
Tabulka 5: Sazba daně Maďarsko	29
Tabulka 6: Progresivní zdanění po vyčlenění vkladů a vlastního kapitálu	31
Tabulka 7: Sazba daně Francie	31
Tabulka 8: Sazby daně dle typu transakce (v %).....	32
Tabulka 9: Vývoj sazeb bankovní daně ve Velké Británii (v %)	33
Tabulka 10: Komparace bankovní daně vybraných zemí	34
Tabulka 11: Návrh sazeb daně podle ČSSD.....	36

SEZNAM ZKRATEK A ZNAČEK

a. s.	akciová společnost
ACE	Allowance for Corporate Equity
CDS	Credit Default Swap
CP	cenné papíry
ČNB	Česká národní banka
ČR	Česká republika
ČSOB	Československá obchodní banka
ČSSD	Česká strana sociálních demokratů
ECB	Evropská centrální banka
ESM	Evropský stabilizační mechanismus
ESFS	European System of Financial Supervision
ESRB	European Systemic Risk Board
EU	Evropská unie
FAT	Financial Activity Tax
FŘK	Fond řešení krize
FSC	Financial Stability Contribution
FTT	Financial Transaction Tax
G-20	Great 20, skupina největších ekonomik světa
HDP	Hrubý domácí produkt
HUF	Maďarský forint
IMF	International Monetary Fund
KSČM	Komunistická strana Čech a Moravy
MF ČR	Měnový fond České republiky
mil.	milionů
mld.	miliard
MMF	Mezinárodní měnový fond

PMR	Povinné minimální rezervy
ROE	Rentabilita vlastního kapitálu
Sb.	Sbírka zákonů
USA	United States of America
USD	Americký dolar

ÚVOD

Bakalářská práce se zabývá problematikou zdanění bank. V důsledku hospodářské krize se toto téma stalo velmi aktuálním a často probíraným. Finanční sektor totiž potřeboval velkou státní pomoc, a proto by nyní měly naopak finanční instituce státu platit za záchranu ve formě daní. V některých státech však tento krok měl negativní dopad na celou ekonomiku a nepomohl tak k opětovnému nastartování.

Finanční krize nejprve propukla v USA v roce 2007 a vedla ke krachu investiční banky Lehman Brothers. Důvodem krize bylo prasknutí bubliny na trhu nemovitostí. Nemovitosti byly nabízeny za velmi nízké úrokové sazby. Většina klientů si tedy pořídila hypotéku s myšlenkou snadného splacení. Při navyšování počtu hypoték však rostla i cena za tyto hypotéky a méně bonitní klienti už nebyli schopni splácet. Finanční instituce pak byly nuceny přijímat nemovitosti do zástavy. Jejich cena však klesala, klienti neměli prostředky na splacení závazku vůči finanční instituci. Tento jev napomohl k chaosu na trzích, docházelo k nekalým praktikám a obcházení regulatorních pravidel. Finanční krize se velmi rychle rozšířila i do Evropy a mnohé banky potřebovaly státní finanční pomoc. V Evropě byly nejvíce poškozeny bankovní instituce, které měly napojení na banky v USA. V České republice nebyly finanční instituce touto krizí příliš zasaženy, protože zde nepůsobilo tolik bank napojených na americký bankovní systém a také z důvodu dodržování požadované kapitálové přiměřenosti, a to často vysoko nad požadovanou hranicí.

Důvodem snahy zdanit bankovní sektor je také nadprůměrná ziskovost finančních institucí a odliv finančních prostředků do zahraničí. Bankovní společnosti vzhledem k vyšší ziskovosti udávají tempo celé ekonomiky a v případě krize je hlavním cílem státu zachránit právě tuto oblast ekonomiky. Tato oblast je společně s průmyslem nejpodstatnější částí celé ekonomiky, proto se celkový vývoj odvíjí podle jejich situace. Banka totiž vzhledem ke svému postavení na finančním trhu může diktovat podmínky podle své potřeby. Regulaci obchodních bank sice provádí banka centrální, ani ta však mnohdy nefunguje tak, jak by měla v případě zachování měnové a finanční stability. Banky si proto mohou regulovat úrokové sazby v závislosti na úrovni ekonomiky a tím dosahovat požadovaných zisků. Banky jsou tedy tak trochu mimo kontrolu státní moci.

Problematika bankovních daní je velice složitá z důvodu nejednotnosti. V Evropě nedošlo k jednotnému přijetí bankovní daně. Mnoho států si tedy rozhodlo samo podle své vlastní hospodářské situace o způsobu výběru daně. Výsledky jsou tedy dosti odlišné od původního záměru z důvodu administrativní složitosti a důvodu určení základu bankovní daně.

Hlavním cílem bakalářské práce je analýza zdanění bank a způsoby zavedení bankovní daně ve vybraných zemích. Pro splnění tohoto cíle je nutné naplnit dílčí cíle. Dílčím cílem je teoretické vymezení jednotlivých bankovních daní, provedení komparace bankovních daní ve vybraných zemích a zaměřit se na přístup k zavedení daně v České republice.

První kapitola se zabývá definicí bankovních institucí. Dále jsou v této kapitole popsány bankovní systémy a přehled o změně na bankovním trhu.

Druhá kapitola se věnuje teoretickému popisu bankovní daně. Dále tato kapitola definuje jednotlivé typy bankovní daně. Problematika bankovních daní zatím není zpracována v žádných literárních pramenech, proto se práce zaměřuje na formulaci nejpodstatnějších typů dle návrhu Mezinárodního měnového fondu.

Třetí kapitola analyzuje bankovní daň ve vybraných státech. Pro analýzu jsou vybrány evropské státy (Německo, Francie, Velká Británie, Maďarsko). V některých případech mělo zavedení bankovní daně příznivý dopad na podporu ekonomiky (případ Německa), v některých zemích však bankovní daň ještě prohloubila státní problémy a zapříčinila pokles ekonomiky (Maďarsko).

Čtvrtá kapitola je věnována situaci v České republice. Dále je v této kapitole zmíněno několik názorů českých odborníků na bankovníctví a vysvětlen názor na bankovní daň.

1 VYMEZENÍ BANKY A FUNGOVÁNÍ BANKOVNÍHO SYSTÉMU

1.1 Bankovní instituce

Banky jsou ve své podstatě podniky, které mají ovšem ve srovnání s podniky v jiných odvětvích ekonomiky řadu specifických rysů, projevujících se v jejich postavení a celkovém významu v ekonomice. Činnost bank je tedy upravena přísnějšími pravidly než u ostatních ekonomických podniků. Základní cíl všech bank je však shodný jako u kteréhokoli jiného podniku – maximalizace zisku.

Z funkčního hlediska lze banku charakterizovat jako finančního zprostředkovatele, jehož hlavní náplní činnosti je přijímání vkladů, poskytování úvěrů a provádění platebního styku. Vzhledem k tomu, že se na činnost bank v mnoha směrech vztahuje odlišný režim ve srovnání s podniky v jiných oblastech, musí existovat zcela jednoznačné právní vymezení banky, které je obsaženo ve speciálním zákoně o bankovníctví.

Definice banky obecně podle zákona o bankách (č. 21/1992 Sb.):

„Banky jsou právnické osoby založené jako akciové společnosti nebo státní peněžní ústavy, které přijímají vklady od veřejnosti a poskytují úvěry a mají k těmto činnostem povolení působit jako banka (bankovní licenci vydává ČNB s přihlédnutím ke stanovisku MF ČR).“ Český zákon č. 21/1992 o bankách, vycházející při definici banky z příslušné směrnice EU, stanoví, že banky musí splňovat následující čtyři základní podmínky:

- jde o právnické osoby se sídlem v České republice, založené jako akciové společnosti;
- přijímají vklady od veřejnosti, přičemž vkladem se rozumějí svěřené peněžní prostředky, které představují závazek vůči vkladateli na jejich výplatu. Přijímání vkladů od veřejnosti u nás ze zákona smějí provádět výhradně banky;
- poskytují úvěry, za něž se považují v jakékoli formě dočasně poskytnuté peněžní prostředky;
- k výkonu činností mají bankovní licenci, kterou uděluje Česká národní banka. ČNB uděluje tuto licenci na základě splnění stanovených podmínek.

Prostředí pro činnost bank – bankovní prostředí – je primárně upraveno zákonem o bankách, který stanoví podmínky pro vznik banky a její činnost, regulatorní rámec, je zde upraven i systém pojištění vkladů.

Bankovní prostředí je dále významným způsobem determinováno opatřeními a vyhláškami ČNB, v nichž jsou konkretizovány některé podmínky pro činnost bank obecně stanovené

v zákoně o bankách, výrazným způsobem ovlivňují bankovní prostředí i operativní nástroje měnové politiky, kterými Česká národní banka přímo působí na činnost bank. [29]

1.1.1 Základní funkce bank

Banky plní v podmínkách tržní ekonomiky řadu funkcí, za ty nejzákladnější se považují:

- zprostředkování finanční operací;
- emise bezhotovostních peněz;
- provádění platebního styku;
- finanční investování na peněžním a kapitálovém trhu.

Banky, jakožto nejdůležitější instituce finančního zprostředkování, zajišťují pohyb kapitálu od přebytkových jednotek k těm deficitním. Vzhledem k podnikatelské činnosti založené na ziskovém principu se proto snaží umisťovat získané zdroje tam, kde při dané míře rizika přinášejí nejvyšší zhodnocení. Tento způsob vytváří podmínky pro přelévání peněžních prostředků do oblastí, oborů či podniků, kde je jejich zhodnocení při dané míře rizika nejvyšší, a tudíž nejefektivnější.

Jedinou institucí, která může emitovat hotovostní peníze, je centrální banka. Bezhotovostní peníze (tj. zápis peněz pouze na bankovní účty) však mohou emitovat kromě centrální banky i banky komerční. Z toho vyplývá, že banky neposkytují úvěry pouze z přijatých depozit, nýbrž díky emisi bezhotovostních peněz mohou poskytovat úvěry nad rámec těchto depozit.

Vzhledem k vedení účtů pro velký počet svých klientů mohou banky provádět jejich vzájemné platby bezhotovostním převodem na jejich účtech bez potřeby hotovosti. Efektivní platební styk je jednou ze základních podmínek pro fungování tržní ekonomiky.

Banky pro své klienty zabezpečují emisi cenných papírů, ale také potom zprostředkovávají pro své klienty-investory i jejich nákupy, popřípadě jiné investiční obchody, jako například úschovu a správu aktiv, obchody s finančními deriváty atd. [29]

1.1.2 Bankovní krize

Jako bankovní krize jsou označovány problémy spojené s nedostatečnou likviditou a insolvencí většiny komerčních bank. Označuje nejen situace, kdy se projeví úpadek banky, ale i situace, kdy postižené instituce zachránila vládní intervence nebo pomoc centrální banky.

V rozvojových zemích je nejčastější příčinou bankovní krize náhlá ztráta důvěry vkladatelů, které se projeví tzv. runem na banku¹ (typickým příkladem můžeme chápat např. Indonésii, Mexiko). V ekonomikách rozvinutých jde o problémy, které plynou z prudkého poklesu hodnoty některé typu bankovních aktiv (nemovitosti, akcie atd.). Bankovní krize mohou vznikat v důsledku dluhové krize, tzn. neschopnosti dlužníků splácet poskytnuté úvěry, nebo v důsledku krize měnové, jsou-li domácí banky samy v dlužnické pozici k zahraničí.

Klasickým příkladem je krize v USA na konci 80. let, nebo bankovní krize Španělska počátkem 90. let. Fiskální náklady bankovních krizí bývají často vysoké. V řadě případů překračují 20 % objemu HDP. Vedou proto k prudkému zvýšení veřejného zadlužení. [13]

1.2 Bankovní systém

Bankovní systém v dané zemi tvoří centrální banka a síť obchodních bank, jejich vzájemné vztahy a rovněž jejich vztahy k okolí – podnikovém sektoru, domácnostem, státu, zahraničí. Bez kvalitně fungujících bank není možné, aby došlo k ekonomickému pokroku. Vztah bankovního systému a ostatních částí ekonomiky je však vzájemný. Vyspělá ekonomika potřebuje vyspělý bankovní systém a naopak. Funkce a způsob fungování bankovního systému jsou determinovány zejména existujícím ekonomickým prostředím v dané zemi, ale i tradicí, zapojením země do mezinárodní spolupráce atd. [29]

Bankovní systém je také ekonomicko-sociologickým systémem, proto je nutné při jeho analýze zkoumat a respektovat cíle, zájmy a motivy jednání subjektů, přičemž musíme zohlednit vyvíjení se vztahů v čase v závislosti na potřebách dané ekonomiky. Banky, jakožto finanční zprostředkovatelé, hrají nezastupitelnou roli v procesu zprostředkování finančních transakcí, proto je jejich podíl i v nejvyspělejších tržních ekonomikách stále rozhodující. [30]

Bankovní systém může být uspořádán na různých principech. Moderní bankovní systémy ve vyspělých zemích jsou založeny na dvoustupňovém principu. Tento systém spočívá na institucionálním oddělení makroekonomické funkce, kterou zabezpečuje centrální banka, a mikroekonomické funkce, která je doménou sítě komerčních bank. Hlavním cílem centrální banky je zabezpečování měnové a cenové stability, obchodní banky naopak provádějí svou činnost na podnikatelském principu, tedy s cílem dosahovat zisku. [29]

¹ runem na banku chápeme situaci, kdy jsou vkladatelé nedůvěřiví ke své bance, očekávají její insolvenční a začínají vybírat vklady u této banky

1.2.1 Jednostupňový bankovní systém

Jednostupňové bankovní systémy logicky a historicky předcházely těm dvoustupňovým. Neexistovala centrální banka, všechny bankovní činnosti se prováděly prostřednictvím komerčních bank. Výjimkou, a tak trochu zvláštní formou, zůstávají země s centrálně plánovanou ekonomikou. V těchto zemích byly makroekonomické a mikroekonomické funkce sloučeny činností jedné banky, tzv. monobanky. Peníze a banky však měly druhořadou roli, veškerá činnost byla určována pasivním naplňováním direktivního centrálního plánu. Hlavním cílem nebyl zisk, ale splnění cílů daných plánem. Banky tak působily jako specializované pobočky centrální banky. [29]

Jednostupňové bankovní systémy nefungují příliš efektivně. Chybí v nich totiž výraznější zapojení od obchodních a dalších bank. Postupem času je nutné do fungování bankovního systému zasáhnout a provést reformování s cílem vytvoření dvoustupňového systému. Tento bankovní systém byl typický pro československou ekonomiku v období 1950-1989. [30]

1.2.2 Dvoustupňový bankovní systém

Ve většině tržních ekonomik je dvoustupňový bankovní systém. Podstatou systému je oddělení centrálního a obchodního bankovníctví. Centrální banka totiž až na výjimky neprovádí činnosti, které provádějí obchodní banky (neúvěruje podnikatelský sektor a neřídí činnost ostatních bank).

Obchodní banky podnikají za účelem dosažení zisku v širokém rámci regulace. Banky jsou vlastně zcela samostatné v rozhodování. Jejich činnost tedy zcela ovlivňuje jejich existenci, včetně možného úpadku.

Ve dvoustupňových bankovních systémech existuje mnoho podstatných rozdílů. Nejdůležitějším je rozdíl mezi univerzálními a specializovanými systémy. V univerzálním bankovníctví mohou banky provádět jak operace spojené s obchodním bankovníctvím, tak i s investičním bankovníctvím. Opakem je specializovaný bankovní systém, který se zaměřuje pouze na určité finanční služby (viz níže). Další typické rozdělení bankovního systému je podle míry otevřenosti. Systémy se dělí na vysoce otevřené (vysoký podíl zahraničních bank na domácím trhu) a málo otevřené (nízký podíl zahraničních bank). Poslední z nejtýpějších rozdělení bankovních systémů je podle uspořádání bank. Bankovní systém může být pobočkový (malý počet bank s velkým počtem poboček), unitární (hodně bank, ale málo poboček) a propojený (relativně velký počet bank, které jsou navzájem propojeny vzhledem k vlastnictví podílů). [30]

V současných bankovních systémech převládá model univerzálního bankovníctví. Systém je založen na tom, že banky mohou poskytovat celou škálu bankovních produktů, to znamená jak klasické produkty komerčního bankovníctví (přijímání vkladů, poskytování úvěrů, zprostředkování platebního styku), tak i produkty investičního bankovníctví (emisní obchody, obchody s cennými papíry, depozitní obchody, majetkovou správu aktiv, zprostředkování fúzí a akvizic).

Opakem univerzálního bankovníctví je model odděleného (specializovaného) bankovníctví, který je založen na institucionálním oddělení komerčního a investičního bankovníctví. Za typický příklad odděleného bankovníctví bývají označovány Spojené státy americké, kde byl legislativně zaveden jako reakce na hospodářskou krizi v roce 1929. Postupem času docházelo i v USA ke stírání hranic mezi komerčním a investičním bankovníctvím a v současné době zde již legislativní překážky pro univerzální bankovníctví neplatí. [25]

Jedním z důvodů, které způsobily globální finanční krizi v roce 2008, bývá často označováno opuštění odděleného bankovníctví. Při hledání způsobů, jak zabránit budoucímu vzniku krizí, se proto mluví o znovuzavedení tohoto typu bankovníctví. [30]

1.3 Bilance banky

Bilance každého podnikatelského subjektu podává informaci o struktuře majetku daného podniku na straně aktiv. Na straně pasiv je zobrazeno, z jakých zdrojů je podnik financován.

Levá strana bilance – aktiva – představuje majetek společnosti, pravá strana – pasiva – pak označuje závazky a kapitál společnosti. Při zachování podmínky podvojného účetnictví musí platit následující rovnice:

$$\text{celková aktiva} = \text{závazky} + \text{kapitál}$$

Rozvaha banky je však odlišná od jiných podnikatelských subjektů, a proto jsou nyní jednotlivé položky rozvahy detailněji popsány. [29]

Rozvahová aktiva banky:

- Pokladní hotovost a vklady u Centrální banky – hotovostní peníze (bankovky a mince v domácí i zahraniční měně). Tyto položky jsou nejlikvidnější formou aktiv (banka je může kdykoliv použít k úhradě závazků nebo výplatě vkladů), a proto bývají označovány jako rezervy (PMR – povinné minimální rezervy, dobrovolné rezervy).
- Pohledávky za bankami – vyplývají z bankovních obchodů s tuzemskými i zahraničními bankami. Jsou zde evidovány i pohledávky u CB, které nesplňují podmínku čerpání na požádání či do 24 hodin.

- Pohledávky za klienty – jedná se o poskytnuté úvěry klientům.
- Dluhové cenné papíry – CP, jejichž výnos je pevně stanoven úrokovou sazbou.
- Akcie, podílové listy – cenné papíry majetkové povahy.
- Stálá aktiva – hmotný a nehmotný majetek banky.
- Ostatní aktiva – zlato, drahé kovy, pohledávky za akcionáři, dohadné položky aktivní atd.
- kladná reálná hodnota derivátů – pevných termínovaných operací a opcí.

Rozvahová pasiva banky:

- Závazky vůči CB a jiným bankám – přijaté úvěry, běžné a termínované vklady CB a jiných bank.
- Závazky vůči klientům – přijaté vklady klientů.
- Emitované dluhové cenné papíry – hodnota bankou emitovaných dluhopisů a hypotečních zástavních listů.
- Základní kapitál – souhrn nominálních hodnot akcií emitovaných bankou.
- Nerozdělený zisk – dosud nerozdělený zisk do fondů, k výplatě dividend
- Ostatní pasiva – závazky z obchodování s CP, dohadné položky pasivní...
- Záporná reálná hodnota derivátů – pevných termínovaných operací a opcí. [29][29]

Banka, jakožto specifický podnikatelský subjekt, se liší v mnoha rozvahových položkách v porovnání s ostatními. Pro všechny subjekty představují poskytnuté úvěry cizí zdroj na straně pasiv, pro banku je naopak takový úvěr aktivem. Jelikož je jednou z hlavních činností banky uchovávání vkladů klientů (vzniká tím závazek banky vůči klientovi), naprostá většina zdrojů banky je tedy tvořena zdroji cizími. Z těchto vkladů jsou poté poskytovány úvěry jiným klientům. Toto rozložení potvrzuje fakt, že základní kapitál banky je v porovnání se základním kapitálem jiných podniků tvořen pouze nepatrnou částkou z celkových pasiv. Bankovní bilance je dále tvořena takřka z celé své části finančními aktivy a pasivy, banka tedy nevlastní takřka žádný hmotný majetek – obvykle se jedná o méně než 2 % z bilanční sumy. Banka tedy nevlastní žádné stroje, dopravní prostředky atd. [25]

Tabulka 1 zobrazuje typickou rozvahu obchodní banky.

Tabulka 1: Bilance obchodní banky

AKTIVA	PASIVA
Pokladniční hotovost	Závazky vůči Centrální bance
Vklady u Centrální banky	Závazky vůči jiným bankám
Pohledávky za bankami	Přijaté vklady klientů
Úvěry poskytnuté klientům	Rezervy
Státní pokladniční poukázky	Základní kapitál
Cenné papíry	Nerozdělený zisk
Stálá aktiva	Fondy tvoření ze zisku
Ostatní aktiva	Ostatní pasiva

Zdroj: upraveno podle [25]

1.4 Finanční stabilita

Centrální banka jako hlavní instituce v oblasti regulace finanční stability zajišťuje také správné usměrňování peněžních prostředků na finančních trzích. Státní regulace je zde vyžadována z důvodu fungování moderní a tržní ekonomiky. Taková ekonomika může fungovat pouze za podmínky stabilních bankovních soustav. Stabilita bankovní soustavy je totiž důležitá pro stabilitu ekonomiky jako celku – bankovní soustava zprostředkovává většinu peněžních transakcí. Podnikatelské subjekty mají u komerčních bank uloženy své peněžní prostředky a pro růst investic potřebují bankovní úvěry. Krach jednotlivé banky (pokud se jedná je větší) může mít tedy negativní dopad nejen na bankovní sektor, ale na celou ekonomiku. Krachem se také sníží nabídka peněz v ekonomice, což může mít za důsledek zpomalení růstu ekonomiky a např. snížení zaměstnanosti. [5]

Finanční stabilita a její analýza se v posledních letech stala jedním z klíčových úkolů nejen ČNB, ale řady mezinárodních institucí. Odhalení zranitelných míst ve finančním sektoru a jejich vazeb k ekonomickému vývoji obecně může přispět k omezení rizik a v konečném důsledku k větší odolnosti finančního systému vůči negativním šokům. Centrální banky sledují a posuzují rizika ohrožení stability finančního systému a v zájmu předcházení vzniku nebo snižování těchto rizik přispívají svou činností k odolnosti finančního systému a udržení finanční stability. Centrální banky se dále v rámci plnění cíle finanční stability snaží působit především preventivně, a podrobně proto informují veřejnost o potenciálních rizicích a faktorech vedoucích k ohrožení finanční stability.

V důsledku finanční krize, která začala v roce 2007 na trhu hypoték v USA a pro níž byl charakteristický přenos rizik mezi finančními systémy jednotlivých zemí, došlo ke zvýšení požadavků na prohloubení mezinárodní spolupráce v oblasti finanční stability. Na evropské úrovni vznikla na počátku roku 2011 Evropská rada pro systémová rizika (European Systemic Risk Board, ESRB), která s dalšími dohledovými orgány tvoří Evropský systém finančního

dohledu (European System of Financial Supervision, ESFS). (více v kapitole 2.1.4)
ČNB má své zastoupení v ESRB – guvernér a další člen bankovní rady jsou v Generální radě ESRB. [8]

2 BANKOVNÍ DAŇ

Pojem „bankovní daň“ chápeme jako prvek státní regulace v dohledu nad finančními institucemi. Nejedná se pouze o zdanění bank, ale týká se všech finančních institucí. K zavedení daně vede především dosahování nadměrného zisku ve finančním sektoru a také rizika a velké náklady státu při finančních krizích. V mnoha zemích totiž manažeři, akcionáři a investiční správci ve finančním sektoru nemusí nést náklady možných neúspěchů ve stejném rozsahu, v jakém budou mít zisk v případě úspěchu. [28]

Pokud dojde k riskantnímu chování, daň poslouží jako ochranný nástroj – opatření – proti vzniku budoucí krize. Finančním institucím se doposud vyplatilo více riskovat v rizikovějších operacích a v případě neúspěchu poté spoléhaly na případnou záchranou ruku ze strany státu.

Samozřejmostí je také příspěvek do státního rozpočtu sloužící jako nezbytný prostředek pro pokrytí nákladů během krize. Zdanění tedy pouze doplňuje celkovou regulaci finančního sektoru a zaměřuje se na sektor jako na celek. Bankovní daň tedy slouží jako preventivní náhrada výdajů sloužících k záchraně úpadku bank a ostatních finančních institucí.

Obecně však platí, že je velmi náročné zdanit finanční sektor. Tato oblast nepodléhá dani z přidané hodnoty, navíc jsou instituce schopny přesunout své výnosy v rámci mezinárodní spolupráce tak, aby odvedená daň byla co nejmenší částkou. [3]

2.1 Typy bankovní daně

Většina materiálů se úplně neshoduje v tom, co přesně patří mezi bankovní daně. Do tohoto výčtu jsou zahrnuty typy, které se objevují především ve zprávě Mezinárodního měnového fondu z roku 2010 a taky typy, které jsou nejčastěji zmiňovány v internetových článcích a odborných diskuzích.

Za základní typy bankovní daně můžeme považovat [3]:

- daň z finančních aktivit
- daň z finančních transakcí
- daň z bilančních položek
- příspěvek na finanční stabilitu

2.1.1 Daň z finančních aktivit

Daň z finančních aktivit (FAT – Financial Activities Tax) se týká zdanění zisků a mezd poskytovatelů všech finančních služeb. Důvodem tohoto základu daně je to, že čím větší bude

objem zisku dané instituce, tím vyšší je riziko neočekávaných událostí. Při zachování této myšlenky by tedy instituce měly za toto riziko i více zaplatit. Podstatným kritériem je však to, že se daň odvádí pouze z čistého zisku, tzn. odvádí se pouze v případě, kdy je obchod ziskový. FAT se tak tváří jako ta nejspravedlivější daň, avšak je to trochu jinak, vzhledem k složitému způsobu určení.

Studie Mezinárodního měnového fondu poté FAT rozděluje na tři verze (metody) [3]:

- FAT1
- FAT2
- FAT3

Tyto metody se liší způsobem určení daně a také reálností posouzení.

FAT1

Součtová neboli adiční metoda, která má potenciální nejširší základnu. Základem daně je součet všech vyplacených odměn a vykázaných zisků společnosti. Vzhledem k osvobození finančních služeb od zdanění se tedy jedná o modifikaci daně z přidané hodnoty uvalené na tento sektor. Chování subjektů na finančním trhu proto není výrazně ovlivněno. [26]

FAT2

Za základ daně je považována jen část odměn a zisku, která přesahuje předem definovanou úroveň. Jedná se tedy o nadměrné zisky a odměny, které můžou být v krajních případech až rizikové. Při zvážení této možnosti je však velice těžké určit, jaká má být případná hranice pro dosažení normálního a nadměrného zisku.

Mezinárodní měnový fond například navrhuje jako určující kritérium stanovení definice zisku. Tato definice by obsahovala finanční i reálné transakce. Dalším návrhem MMF pro určení hranice zisku využití ukazatele ACE (Allowance for Corporate Equity). [20]

FAT3

Třetí metoda daně z finančních aktivit se týká vysoce rizikových operací. Tyto rizikové operace často znehodnocují důvěru v bankovní sektor z hlediska jeho stability. Metoda se tedy snaží odradit od vysoce rizikových obchodů, které mohou v důsledku nabourat jak celý bankovní sektor, tak i fungování ekonomiky daného státu. Zjednodušeně řečeno se metoda dost podobá FAT2, jelikož je velice těžké odhadnout, kde je stanovená správná míra zisku a kdy je obchod příliš rizikový. Je spíše snahou v cestě určení rizikových operací, jelikož opět neexistuje rámec stanovující „normální výši zisku“.

Jediný způsob, jak se těmto způsobům zdanění vyhnout, je dosahování přiměřeného zisku – činnost, která není snadná ani v těch nejlépe předvídatelných odvětvích, natož pak v bankovním sektoru.

Daňový základ pro různé konstrukce daně z finančních aktivit se vypočte následovně:

$$FAT1 = \text{hrubý provozní zisk} - \text{hrubý fixní kapitál} + \text{celkové mzdové náklady}$$

$$FAT2 = \text{hrubý provozní zisk} - \text{hrubý fixní kapitál} + 12 \% \text{ z celkových mzdových nákladů}$$

$$FAT3 = 12 \% \text{ z celkových mzdových nákladů} + \text{zisky převyšující } 15 \% \text{ ROE}^*$$

*ROE = zisk/vlastní kapitál

Rovnice sestaveny dle zprávy MMF z roku 2010, kde jsou pro zjednodušení využity určité procentní sazby. [3]

Tabulka 2 znázorňuje jednotlivé země, výši a způsob výpočtu daňového základu daně z finančních aktivit podle jednotlivých metod.

Country	FAT1			FAT2		FAT3		
	Profits [1]	Capital formation [2]	Wages [3]	Tax Base [4]=[1-2+3]	'Surplus' Wages [5]	Tax Base [6]=[1- 2+5]	Profit in excess of 15 percent ROE [7]	Tax Base [8]=[5+7]
Australia	3.2	0.7	3.8	6.4	0.5	3.0	0.4	0.9
Austria	2.1	0.8	2.7	4.0	0.3	1.7	1.5	1.8
Belgium	2.2	0.8	2.8	4.2	0.3	1.8	1.1	1.5
Canada	3.0	1.3	3.9	5.6	0.5	2.2	0.3	0.8
Denmark	1.8	0.4	2.5	4.0	0.3	1.8	0.4	0.7
Finland	1.1	0.3	1.2	1.9	0.2	0.9	0.0	0.2
France	1.4	0.8	2.7	3.3	0.3	0.9	0.5	0.8
Germany	1.5	0.3	2.3	3.6	0.3	1.5	0.2	0.5
Hungary	2.1	0.3	1.9	3.6	0.2	2.0	0.6	0.9
Iceland	3.2	0.9	4.2	6.5	0.5	2.8	3.3	3.8
Ireland	5.9	0.6	3.2	8.4	0.4	5.7	1.4	1.8
Italy	1.7	0.4	2.3	3.6	0.3	1.6	0.1	0.4
Japan	4.6	...	2.2	6.8	0.3	4.9	0.1	0.4
Korea, Republic of	4.5	0.6	2.5	6.4	0.3	4.2	0.2	0.5
Luxembourg	14.9	0.7	9.0	23.2	1.1	15.3	4.6	5.7
Netherlands	2.7	1.1	3.3	4.9	0.4	2.0	0.2	0.6
Norway	1.8	0.4	1.4	2.7	0.2	1.5	0.2	0.3
Portugal	3.8	1.6	2.6	4.8	0.3	2.6	0.2	0.5
Spain	2.1	0.7	2.1	3.5	0.3	1.7	0.7	0.9
Sweden	1.2	0.6	1.9	2.5	0.2	0.9	0.4	0.7
United Kingdom	2.8	0.7	3.9	6.1	0.5	2.7	0.6	1.1
United States	3.2	0.9	4.4	6.6	0.5	2.8	0.2	0.7

Tabulka 2: Daň z finančních aktivit – potenciální daňový základ (v % HDP)

Zdroj:[3]

Pozn.: Označení sloupců: (1) zisky, (2) tvorba kapitálu, (3) mzdy, (4), (6), (8) daňový základ, (5) přebytkové mzdy, (7) zisk převyšující 15 % rentability vlastního kapitálu.

2.1.2 Daň z finančních transakcí

Základem daně z finančních transakcí (FTT – Financial transaction tax) jsou nákupy a prodeje finančních nástrojů na organizovaných trzích prováděných finančními institucemi

(např. banky, investiční fondy), jako je např. obchodování s dluhopisy, akciemi, deriváty či měnami. Odvádí se ze všech transakcí, tzn. nezáleží na tom, zda byla zisková či nikoliv.

Daň zvyšuje náklady transakcí, čímž nutí účastníky k dlouhodobým obchodům. Dlouhodobější investice je zatížena daní pouze minimálně, tím dochází k posílení vazby mezi finančními trhy a reálnou ekonomikou.

Aplikuje se formou kumulativnosti, tzn. při každé uskutečněné finanční transakci. Splatná je tehdy, jakmile jedna ze stran, jež mezi sebou obchod uzavrou, sídlí ve státě, který má zavedený tento typ daně. Vztahuje se tedy na všechny transakce, jejichž místo původu bude v zúčastněném státě, a to i přesto, že k jejich obchodování dojde v nějakém jiném státě. [26]

Existují dvě sazby daně – nákup a prodej akcií a dluhopisů je zdaněn 0,1 % z ceny hrubé transakce, nákup a prodej ostatních derivátů podléhá 0,01 %. EU stanovuje pouze minimální sazbu, což znamená, že její výši si může dále upravovat každý členský stát individuálně podle svého rozhodnutí. Může tedy daňovou sazbu zvýšit, nikoliv však snížit. [19]

Z hlediska výnosu patří FTT k zdaleka nejvýhodnějším. Jakkoli velmi záleží na celkovém nastavení daně (zejména na šíři daňové základny a sazbě) FTT může každoročně přinášet desítky až stovky miliard eur. [26]

Co tedy brání zavedení daně? Velkou hrozbou tedy zůstává riziko odlivu finančních operací do států, ve kterých není tato daň zavedena (náklady se vlivem daně nezvýší). Toto chování může mít za důsledek oslabení finančních trhů v Evropě. Další hrozbou mohou být vysoké administrativní náklady na zavedení daně. Mnoho států se však v dnešní době stále brání zavedení této daně z důvodu obav o stabilitu vlastní ekonomiky. Mezi tyto státy můžeme zařadit i Českou republiku. V tabulce 3 jsou vyjmenovány státy, které zaujímají určitý postoj k dani z finančních transakcí. [19]

Tabulka 3: Postoj států EU k FTT

Podporují zavedení daně	Proti návrhu zavedení daně
Belgie	Bulharsko
Estonsko	Česká Republika
Francie	Dánsko
Itálie	Kypr
Německo	Lucembursko
Portugalsko	Malta
Rakousko	Nizozemsko
Řecko	Švédsko
Slovensko	Velká Británie
Slovinsko	
Španělsko	

Zdroj:[10]

2.1.3 Daň z bilančních položek

Daň z bilančních položek se odvádí z aktiv nebo pasiv, která jsou vysoce riziková. Oproti dalším typům bankovní daně je tato daň velice jednoduchá, co se týče konstrukce, jelikož vychází přímo z bilance. Bilance finančních institucí bývají veřejně přístupné a také pod dohledem centrálních bank. Dostupnost pro veřejnost zvyšuje transparentnost daně a také zlepšuje kontrolu správce daně. [3]

2.1.4 Příspěvek na finanční stabilitu

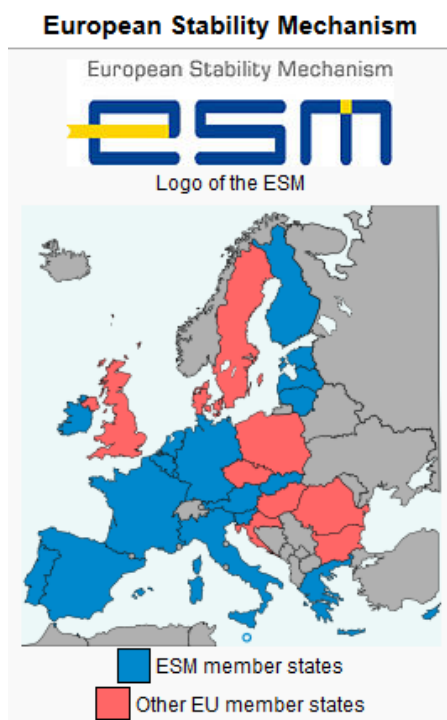
Jak již bylo zmíněno v kapitole 1.4, správného fungování celé ekonomiky lze docílit pomocí stability v bankovním sektoru. Pro případy, kdy dochází k narušení stability, je bankovní sektor připraven využít prostředky sloužící k opětovnému napravení.

Mezi bankovní daně bývá zařazován i příspěvek na finanční stabilitu (Financial Stability Contribution, FSC), i když se z legislativního hlediska nejedná o daň. Sazba daně se liší podle typu finanční instituce a měnících se podmínkách na finančních trzích.

FSC se skládá ze dvou částí: větší část tvoří příspěvek k pokrytí fiskálních nákladů při redukci nadměrného podstupování rizik. Příspěvky se shromažďují ve speciálně vytvořeném fondu. Druhou, menší část tvoří poplatek za přístup volným prostředkům na záchranu v případě nutnosti. Přístup umožní financování i v případě nedostatečných prostředků ve fondu. Poplatek se stává součástí příjmů státního rozpočtu. [3]

V rámci Evropy funguje Evropský stabilizační mechanismus (European Stability Mechanism, ESM). Vznikl v roce 2012 po ratifikaci poslední ze 17 členských zemí, kterou se stalo Německo. Je to stálý krizový mechanismus finanční pomoci pro státy patřící do eurozóny. ESM má poskytnout stabilizační podporu pro členské státy, které zažívají nebo jsou přímo ohroženy závažnými finančními problémy prostřednictvím řady finančních nástrojů. Na obrázku 1 jsou modře zobrazeny členské státy ESM, červeně jsou zobrazeni ostatní členové Evropské unie. Šedá barva označuje země, které nepatří ani do jedné organizace. [2]

Obrázek 1: Evropský stabilizační mechanismus

Zdroj:[15]

Ratifikací smlouvy o zřízení ESM se zúčastněné členské státy právně zavazují uhradit svůj podíl na celkovém upsaném kapitálu mechanismu. Klíč pro stanovení podílů na kapitálu ESM vychází z klíče pro stanovení podílů na základním kapitálu Evropské Centrální banky. Evropské velmoci (Německo, Francie, Itálie, Španělsko) tedy platí daleko větší částku než např. Kypr a Malta. Zdrojem financování ESM je splacený kapitál podílníky a také půjčkami, které si mechanismus svým jménem obstarává na finančních trzích.

Úvěrová kapacita ESM činí 500 miliard eur. Přiměřenost úvěrové kapacity je pravidelně a nejméně jednou za pět let přezkoumávána. ESM bude usilovat o doplnění své úvěrové kapacity tím, že se do operací finanční pomoci zapojí Mezinárodní měnový fond.

Česká republika není povinna ani vyzývána k účasti na ESM. Země mimo eurozónu se nicméně mohou k půjčkám poskytovaným ESM připojit za účelem udržení finanční stability.[2]

Nástrojem pro financování řešení krize v České republice je Fond pro řešení krize (FRK). Prostředky FRK mají být do roku 2024 ve výši alespoň 1 % krytých vkladů (přibližně 27 mld. CZK). Této úrovni má být dosaženo pravidelnými příspěvky institucí. Výše příspěvku finanční instituce na její velikosti a rizikovém profilu a je blíže specifikována v Nařízení Komise v přenesené pravomoci (EU) 2015/63. Výpočet, předepsání a případné vymáhání těchto příspěvků je v kompetenci ČNB.

Prostředky ve FŘK spravuje Garanční systém finančního trhu ČR. V krajních případech selhání instituce lze tyto prostředky FŘK použít k:

- financování řešení krize (např. k doplnění kapitálu instituce v selhání, poskytnutí úvěru nebo záruky při převodu její činnosti nebo majetku na vybraného nabyvatele),
- výplatě dorovnání v případě, že důsledky použití nástrojů pro řešení krize představují pro majitele instituce (případně věřitele instituce) nižší nárok na případné protiplnění v porovnání s likvidací nebo insolvencí. [9]

Obrázek 2 zobrazuje rozdělení Garančního systému finančního trhu ČR.

Obrázek 2: Garanční systém finančního trhu ČR

Zdroj: upraveno podle [16]

Protože se jedná o veřejné prostředky, jejich případné využití podléhá předchozímu schválení Evropské komise v rámci pravidel veřejné podpory. [9]

3 ANALÝZA BANKOVNÍ DANĚ VE VYBRANÝCH ZEMÍCH

Následující kapitola analyzuje vybrané země, které se rozhodly pro zavedení bankovní daně. Jak je patrné, ne vždy se zavedení daně podařilo. V dnešní době mnoho států – především v Evropě – přiznává, že zavedení bankovních daní byla chyba.

Vybrané země jsou analyzovány z důvodu rozdílného přístupu a dopadu bankovní daně. Jedná se o evropské velmoci, které byly zasaženy finanční krizí a musely tak najít způsob, jak opět stabilizovat ekonomiku. Tyto země dále poskytují náhled pro Českou republiku v případě zavedení daně.

Tabulka 4 zobrazuje jednotlivé státy Evropy, které zavedly bankovní daň. Jak je uvedeno v tabulce, zlomovým rokem se stal rok 2011, ve kterém bylo zdanění bankovního sektoru zavedeno ve většině zmíněných zemích.

Tabulka 4: Přehled států s bankovní daní

Stát	Rok zavedení bankovní daně
Belgie	2012
Francie	2011
Kypr	2011
Lotyšsko	2011
Maďarsko	2010
Německo	2011
Nizozemsko	2012
Polsko	2016
Portugalsko	2011
Rakousko	2011
Rumunsko	2011
Slovensko	2012
Slovinsko	2011
Švédsko	2009
Velká Británie	2011

Zdroj: [17]

3.1 Maďarsko

Zřejmě nejlepším příkladem, jak by zavedení bankovní daně nemělo vypadat, je Maďarsko. V důsledku finanční krize v roce 2008 se Maďarsko přiblížilo státnímu bankrotu. Poslední záchranou tamní ekonomiky byl záchranný balíček Mezinárodního Měnového fondu v celkové výši 25,1 mld. dolarů (20 mld. eur). Úpadek finančních trhů způsobil navýšení úvěrů v cizích měnách (celkový poměr cizích úvěrů vůči úvěrům v domácí měně byl 80:20). Pokud zohledníme to, že mzdy byly dále vypláceny v domácí měně – forintu – reálná hodnota poskytnutých úvěrů byla až o polovinu více (forint je totiž slabší měnou v porovnání

s dolarem, švýcarským frankem atd.). Lidé se dostali do situace, kdy už nebyli schopni splácet. [1]

S cílem dočasného zotavení ekonomiky a dosažením snížení rozpočtového deficitu pod 3 % HDP tedy začátkem roku 2010 maďarská vláda schválila zavedení bankovní daně. Legislativa, která proběhla hlasováním 301 ku 12, podřizovala banky od poloviny roku 2009 0,5% daně z aktiv (viz tabulka 5). Daň se rovněž týkala pojišťoven a jiných institucí poskytujících finanční služby.

Tehdejší předseda vlády Victor Orbán prohlásil, že: *"Finanční instituce se musí podílet na spravedlivějším rozložení daňového zatížení přinejmenším na toto dočasné období, dokud se ekonomika nezmění a finanční situace se stabilizuje."*

Zdanění finančních ústavů podle tehdejších předpokladů pomohlo snížit schodek státního rozpočtu o 187 mld. forintů (16,7 miliardy korun). Díky tomu Maďarsko snížilo deficit pod 3,8 % HDP a splnilo tak jednu z podmínek pro to, aby mohlo čerpat další část pomoci od Mezinárodního měnového fondu a Evropské unie. [12]

Tabulka 5: Sazba daně Maďarsko

Celková výše aktiv	Sazba daně
> 50 mld. HUF	0,53 % z aktiv bank
≤ 50 mld. HUF	0,15 % z aktiv bank

Zdroj: upraveno podle [33]

Vzhledem k nesouhlasu Maďarska ohledně podmínek plnění a čerpání záchranného balíčku MMF (fond nesouhlasil s nestandardními kroky snižování rozpočtového deficitu, jakými byly zavedení bankovní daně, ale např. i zestátnění soukromých penzijních fondů) a narůstajícímu vlivu MMF na hospodářskou politiku Maďarska došlo v polovině roku 2013 k předčasnému splacení zbývající části úvěru ve výši 2,15 mld. eur (55,6 mld. Kč). Ke splacení úvěru mělo původně dojít až v březnu 2014, avšak díky předčasnému splacení Maďarsko podle tamního ministerstva ušetřilo na úrocích až 3,5 mld. HUF (304,4 mld. Kč). Dle prohlášení Jiřího Čáslavky, analytika serveru Glopolis, tento krok nedával z ekonomického hlediska smysl. V důsledku předčasného splacení úvěru MMF si Maďarsko muselo vypůjčit od jiných komerčních bank. Tento krok ale doprovází fakt, že u komerčních bank jsou větší úroky, než které byly v rámci záchranného balíčku MMF. Šlo tedy pouze o snahu vymanit se z vlivu MMF. [7]

Viktor Orbán v roce 2015 ohlásil, že Maďarsko sníží bankovní sektorovou daň v letech 2016 až 2019. Snížit se měl základ daně, tak i sazba, která je v současnosti pořád jednou z nejvyšších v Evropě. Pro banky s aktivy nad 50 mld. HUF by sazba daně měla být 0,31 %

v roce 2016 a 0,21 % v letech 2017 a 2018. V roce 2016 tak měly maďarské banky ušetřit 60 mld. forintů (220 mil. USD). Maďarsko se zároveň zavázalo řešit problém špatných úvěrů a nezavádět další daně nebo opatření, která by měla negativní dopad na ziskovost bankovního sektoru. [21]

V rámci snižování sazeb je od 1. ledna 2017 zvláštní daň z bank vybírána za bilanční celkovou bilanci dvou let předcházející daňovému roku namísto jejich bilanční sumy ke konci roku 2009. Daňová sazba je stanovena na 0,15 % až pro 50 miliard forintů z daňového základu a na 0,21 % z výše uvedené částky. [27]

Na příkladu Maďarska je patrné, že bankovní daň má sloužit pouze v návaznosti na akutní potřebu spíše než jako další ucelené opatření v systematické regulaci a dohledu. Koncepce bankovní daně je v tomto případě neefektivní, jelikož neřeší budoucí vývoj celé ekonomiky, ale spoléhá pouze na dočasný přísun nových prostředků do státního rozpočtu. Potvrdily se tedy obavy odborníků, že zavedení bankovní daně poškodí růst ekonomiky.

3.2 Německo

Další zasaženou ekonomikou v důsledku finanční krize bylo Německo. V rámci záchrany největší banky Commerzbank (do jejíž skupiny patří i česká mBank) vláda poskytla kapitál ve výši 8,2 mld. eur. Navíc si v bance koupila 25% podíl v hodnotě 1,8 mld. eur, v úhrnu tedy 10 mld. eur.

Tato finanční injekce proběhla skrze Zvláštní fond pro stabilizaci finančního trhu, tzv. Soffin. Ten může poskytnout bankám záruky za poskytnuté úvěry, přímou kapitálovou injekci nebo od nich může koupit problémová aktiva. Za to může kontrolovat provoz bank a může hovořit například do způsobu rozdělování zisku. Záruky za úvěry mohou trvat maximálně tři roky. Kapitálové injekce nemohou být pro jednu banku vyšší než 10 miliard eur. [31]

Tamní bankovní daň byla zavedena v roce 2011, jakožto součást nové legislativy zaměřené na restrukturalizaci německého bankovního sektoru. Nemá úplně povahu daně, naopak je to spíše příspěvek do fondu. Podle tehdejší odhadů se roční příjem pohyboval okolo hranice jedné miliardy eur.

Z daňového základu německé bankovní daně jsou vyčleněny vklady a vlastní kapitál. Od daně jsou přitom osvobozeny ty banky (jedná se o více než 77 % německých finančních institucí, zejména družstevních záložen), jejichž pasiva po vyčlenění zmíněných položek nedosahují 300 milionů eur. Při překročení úrovně 300 milionů eur je uplatněno progresivní zdanění, které se však aplikuje pouze do úrovně 20 % ročního zisku. Na upravená pasiva v objemu od

300 milionů eur do deseti miliard eur je uplatněna sazba 0,0002 %, na upravená pasiva v objemu 10–100 mld. eur sazba 0,0003 %, na upravená pasiva čítající 100-200 mld. eur pak sazba 0,0004 %, na upravená pasiva ve výši 200-300 miliard eur pak sazba 0,0005 % a konečně na upravená pasiva přesahující 300 miliard eur sazba 0,0006 % (viz tabulka 6). [4]

Tabulka 6: Progresivní zdanění po vyčlenění vkladů a vlastního kapitálu

Výše pasiv (v eurech)	Sazba daně (v %)
0-300 mil.	-
300 mil. – 10 mld.	0,0002
10 mld. – 100 mld.	0,0003
100 mld. – 200 mld.	0,0004
200 mld. – 300 mld.	0,0005
≥ 300 mld.	0,0006

Zdroj: upraveno podle [4]

Německá bankovní daň má naplňovat dva základní cíle. Zaprvé, zajistit prostředky do restrukturalizačního fondu, které by byly čerpány v případě ohrožení systémové stability bankovního systému. Zadruhé, odrazovat od transakcí bank, které jsou rizikovější a které by mohly zatížit třetí, nezúčastněné strany, jakmile by se banka ocitla v problémech. Celková pasiva, z nichž jsou vyčleněny vklady a vlastní kapitál, odrážejí závislost banky na rizikovějších zdrojích z mezibankovního, příp. peněžního trhu. [4]

V tomto případě tedy byl státní zásah pozitivní a pomohl odvrátit krizi, opětovně nastartovat celou ekonomiku bez vlivů jiných, mezinárodních zásahů. Kdyby nedošlo k včasnému zásahu, největší banky by v případě neúspěchu ohrozily celé hospodářství (podobně, jako tomu bylo v případě Lehman Brothers). Vládní představitelé se dokonce shodovaly na tom, že i ostatní banky by měly zažádat o finanční injekce.

3.3 Francie

V důsledku zažehnutí hospodářské a finanční krize se na sklonku roku 2010 Francie rozhodla zavést bankovní daň. Pro výběr daně nebyly určeny pouze banky působící na jejím území, ale také dceřiné firmy francouzských bank. V důsledku tohoto kroku by se zdanění týkalo české Komerční banky, jejíž matkou je francouzská Société Générale. Francouzská banka však nesmí Komerční banku požádat o příspěvek na daň přímo. Banka je totiž povinna platit daň především tam, kde působí. Hrozba ztráty cca 70 milionů Kč tedy nebyla na místě.[33] V tabulce 7 je znázorněna sazba a základ daně.

Tabulka 7: Sazba daně Francie

Základ daně	Sazba daně (v %)
Rizikově vážená aktiva	0,25

Zdroj: upraveno podle [33]

Francie si chtěla výběrem vylepšit příjem do státního rozpočtu. Měl to být určitý trest za to, že v roce 2009 stát musel poskytnout velkým domácím bankovním skupinám finanční injekci.[33]

Dalším způsobem, jak se pokusit zdanit finanční sektor a získat peněžní prostředky do státního rozpočtu, bylo zavedení daně z finančních transakcí v rámci Evropské unie. Tato daň, zavedená od srpna 2012, se týkala tří druhů transakcí:

- vysokofrekvenčního obchodování s akciemi
- nákupu transakcí s nekrytými swapy (derivát sloužící k přenosu kreditního rizika na jiný subjekt, které nejsou za účelem zajištění) úvěrového selhání ve státních dlužích
- nákupních transakcí ve francouzských akciích.

Vzhledem k rozdělení typů transakcí se i jednotlivé sazby na tuto daň rozdělují, a to konkrétně na sazbu 0,01 % a 0,2 % (viz tabulka 8). Sazba daně z nákupu transakcí ve francouzských akciových obchodech odpovídá 0,2 % z hodnoty akcií uvedených francouzských společností, které uvedl francouzský ministr hospodářství a financí.

Daň z vysokofrekvenčního obchodování odpovídá 0,01 % částky zrušených nebo upravených zakázek, které přesahují prahovou hodnotu stanovenou vyhláškou.

Daň z nekalých obchodů s úvěrovými swapy (CDS) odpovídá 0,01 % nominální hodnoty smluv o CDS v členském státě Evropské unie. [14]

Tabulka 8 zobrazuje jednotlivé sazby daně z finančních transakcí dle typu transakce.

Tabulka 8: Sazby daně dle typu transakce (v %)

Typ transakce	Sazba daně
Nákup transakcí ve franc. akciích	0,2
Vysokofrekvenční obchodování	0,01
Nákup transakcí s nekrytými swapy	0,01

Zdroj: upraveno podle [14]

3.4 Velká Británie

Schválení zavedení bankovní daně ve Velké Británii proběhlo na sklonku roku 2010. Daň se vybírala od všech bank na svém území, včetně poboček zahraničních bankovních domů. Peníze měly jít rovnou do rozpočtu, který domácím bankám rovněž už značně vypomohl. Je to daň za potenciální riziko, které pro rozpočet banky představují. Účelem je demotivovat banky, aby získávaly rizikové a krátkodobé zdroje. [33] V tabulce 9 je znázorněn vývoj sazeb bankovní daně dle jednotlivých období.

Tabulka 9: Vývoj sazeb bankovní daně ve Velké Británii (v %)

Období	Dlouhodobé závazky	Krátkodobé závazky
1/1/2011 – 28/2/2011	0,025	0,05
1/3/2011 – 30/4/2011	0,05	0,1
1/5/2011 – 31/12/2011	0,0375	0,075
1/1/2012 – 31/12/2012	0,044	0,088
1/1/2013 – 31/12/2013	0,065	0,130
1/1/2014 – 31/3/2015	0,078	0,156
1/4/2015 – 31/12/2015	0,105	0,21
1/1/2016 – 31/12/2016	0,09	0,18
1/1/2017 – 31/12/2017	0,085	0,17
1/1/2018 – 31/12/2018	0,08	0,16
1/1/2019 – 31/12/2019	0,075	0,15
1/1/2020 – 31/12/2020	0,07	0,14
1/1/2021 – 31/12/2021	0,05	0,10

Zdroj: [11],[18]

Základem daně jsou určité položky pasiv, ale výpočet se liší pro různé entity, pro účely této daně je rozlišujeme do několika skupin, např. bankovní skupina ve Velké Británii, zahraniční bankovní skupina, nebankovní skupina, či pobočka zahraniční banky. Pro každou skupinu existuje vlastní metodika výpočtu, ovšem obecně lze říci, že základem jsou celkové závazky a vlastní kapitál.

Výnos z bankovní daně byl vždy výrazně omezen očekáváním, a to především v důsledku toho, že banky nadále snižovaly své rozvahy a zlepšovaly svůj finanční profil, z nichž obě mají za následek snížení částky splatné daně. Odhadovaný výnos pro běžný rok činil 2,3 miliardy liber ve srovnání s cílovým výnosem ve výši 2,9 miliardy liber. Úroková sazba banky se zvýšila sedmkrát: sazba za rok 2014 byla více než dvojnásobkem počáteční sazby stanovené pro rok 2011. [18]

3.5 Komparace zavedení bankovní daně ve vybraných zemí

Tato podkapitola je zaměřena na odlišnosti vybraných zemí v rámci zavedení bankovní daně.

Evropské velmoci nebyly v tak tíživé situaci, v jaké se nacházelo Maďarsko. Hrozba státního bankrotu donutila maďarskou vládu k zavedení bankovní daně. Sazba daně byla nejvyšší v celé Evropě, nejvíce daň pocítily klienti žádající o úvěr. Dopad na ekonomiku byl tedy negativní, jelikož se nepodařilo restrukturalizovat finanční sektor. V současnosti už maďarská bankovní daň snižuje sazby, ta nejvyšší se pohybuje okolo 0,30 %.

Německo v důsledku zavedení daně docílilo předem stanovených požadavků, podařilo se zamezit krizi, došlo k restrukturalizaci bankovního sektoru a také k omezení počtu

rizikových transakcí. Příspěvky z bankovní daně plynou do restrukturalizačního fondu, který je kdykoliv schopen poskytnout prostředky pro zažehnutí další krize.

Účelem francouzské bankovní daně bylo poskytnutí finanční injekce jako kompenzace za prostředky vynaložené při záchraně bank během bankovní krize. Francouzská vláda se proto rozhodla zdanit nejen domácí banky, ale také dceřiné bankovní domy. Francie, jakožto podporovatel bankovní daně, zavedla v roce 2012 také daň z finančních transakcí v rámci Evropské unie.

Velká Británie byla na počátku skeptická k myšlence zdanění bankovního sektoru, bála se totiž ohrožení postavení domácí ekonomiky na celosvětovém trhu, které mohla vést k odlivu zahraničních investorů. Po rozhodnutí o zdanění docházelo k progresivnímu zdaňování podle typu závazku. Dá se tedy tvrdit, že bankovní daň měla pozitivní vliv na chování všech finančních institucí a ubylo rizikových obchodů a zdrojů. Tabulka 10 znázorňuje komparaci bankovní daně ve vybraných zemích.

Tabulka 10: Komparace bankovní daně vybraných zemí

Stát	Rok zavedení	Základ daně	Sazba (v %)	Dopad na ekonomiku	Cíl příspěvku
Maďarsko	2010	Aktiva	0,15-0,53	Propad výkonnosti ekonomiky	Státní rozpočet
Německo	2011	Část pasiv	0,002-0,006	Restrukturalizace sektoru, nastartování ekonomiky	Restrukturalizační fond
Francie	2011	Riziková aktiva	0,25	Pozitivní, navrácení finančních prostředků	Státní rozpočet
Francie	2012	Finanční transakce	0,01-0,2		
Velká Británie	2011	Závazky + vlastní kapitál	0,05-0,21	Příznivý, omezení počtu rizikových zdrojů	Státní rozpočet

Zdroj: upraveno podle [4],[11],[14],[18],[33]

3.6 Postoj České republiky k zavedení bankovní daně

Už od úvodních jednání o bankovní dani z roku 2010 se Česká republika snaží zabránit sektorovému zdanění bank na našem území. Stát bez větších obtíží dokázal zvládnout období hospodářské krize a na rozdíl od bankovních sektorů v jiných zemích nepotřeboval tak vydatnou finanční injekci. Česko si společně s Itálií na bruselské schůzce evropských lídrů vymohlo výjimku. Ostatní země Evropské unie banky zdanit chtěly.

Podle nich by bankovní domy měly platit poplatek, který by byl použit v případě další finanční krize. Během té poslední řada států své banky zachraňovala z peněz daňových poplatníků.

Podle Česka můžou na zvláštní daň doplatit především běžní klienti bank. Bankovní instituce by totiž následně zdražily své služby. Některé země do svých bank v minulých letech nalily stovky miliard eur. To ale není český případ, náš bankovní sektor zůstal během krize zdravý.[23]

Tento negativní přístup k bankovní dani si Česká republika zachovává i nyní. Premiér v demisi Andrej Babiš se opět vyjádřil proti zavedení bankovní daně, které navrhují strany KSČM a ČSSD. Komunisté navrhují zvednout daň bankám o 5 % oproti běžnému zdanění právnických osob. [22]

3.6.1 Návrh zavedení daně podle ČSSD

Dle návrhu tehdejšího předsedy vlády Bohuslava Sobotky z počátku roku 2017 by mělo dojít v České republice ke zdanění bankovního sektoru. Ne náhodou se tato reforma objevila několik měsíců před volbami do Poslanecké sněmovny. Tato daň by se podle ČSSD vypočítávala podle výše aktiv bank. Celkový objem prostředků, který strana předpokládá takto získat je 11 mld. Kč ročně. Stejně jako po předchozích volbách, tak i nyní vidíme skutečné zavedení této daně jako nepravděpodobné, jelikož nemá dostatečnou podporu u ostatních stran.

„Zisky bank jsou v České republice v porovnání s evropským průměrem více než dvojnásobné. Nemůžeme zavírat oči nad tím, že v posledních letech odtekla více než polovina zisků do zahraničí. Nutně pak chyběly ve státním rozpočtu, potažmo našim lidem v peněženkách. To chceme změnit,“ prohlašoval tehdy předseda vlády.

Velké banky by mohly přijít řádově o jednotky miliard korun ročního zisku, celému sektoru až jedenáct miliard korun, což je téměř pětina zisků. [34]

V tabulce 11 jsou zobrazeny navrhované sazby bankovní daně závislé na výši aktiv bankovní instituce. Nejvyšší hodnotou je sazba 0,3 % z celkové výše aktiv. Podle hospodářských výsledků za rok 2016 by této sazbě čelily Česká spořitelna, ČSOB, Komerční banka, UniCreditBank a Raiffeisenbank, protože jejich bilanční suma přesáhla úroveň 300 mld. CZK. [24]

Tabulka 11: Návrh sazeb daně podle ČSSD

Sazba daně (v %)	Výše aktiv (mld. Kč)
0,05	0-50
0,10	50-100
0,2	100-300
0,3	>300

Zdroj: upraveno podle [24]

3.6.2 Názory odborníků

Zavedení bankovní daně, jak ji navrhuje sociální demokracie, ekonomové nepovažují za dobrý nápad. Z politického pohledu upozorňují na pokles bankovních poplatků v posledních letech díky nové konkurenci a s tím související zmírnění negativního vztahu Čechů k bankám. Ekonomové se shodují v tom, že navrhovaná daň se stejně dotkne obyčejných lidí. Banky jednoduše zvýší úrokové sazby a tím se část finančních prostředků opět vrátí. V prohlášení předsedy vlády také není šťastně zvoleným tvrzením to, že příliš finančních prostředků putuje do zahraničí. Toto tvrzení by naopak mohlo odlákat možné zahraniční investory.

V reakci na návrh sociálních demokratů viceguvernér ČNB Mojmir Hampl potvrdil, že by bylo špatným krokem zdanit bankovní systém, který takřka žádný zásah během finanční krize nepotřeboval. Navrhovaná sazba daně je navíc extrémně vysoká, srovnatelná pouze s Maďarskem a Polskem. Stejně jako většina expertů souhlasí s tvrzením, že za zavedenou daň by nejvíce zaplatili obyčejní lidé, kteří by doplatili na zdražení bankovních služeb a poplatků. [6]

Aleš Michl, spoludávatel fondu Quant, tvrdí, že stát nepotřebuje zavádět nové daně, pouze stačí správně vybírat. Poté je potřeba zaměřit se na vztah dceřiné banky a její zahraniční matky. Odvody do zahraničí by nikdy neměly ohrozit stabilitu české pobočky.

Vladimír Pikora, hlavní ekonom Next Finance, se také staví negativně k zavedení bankovní daně. Zavedení daně by podle něj mělo negativní dopad na celou ekonomiku. Zahraniční investoři by totiž odešli z českého trhu a hledali by jiné příležitosti k dosažení co největšího zisku. Stejně jako většina odborníků je i on toho názoru, že zavedení daně by mělo dopad

hlavně na klienty z důvodu zvýšení poplatků za služby a vyšší úrokové sazby. Bankovní daň by tedy poškodila celou ekonomiku.

Markéta Šichtařová, ekonomka společnosti Next Finance, tvrdí, že sektorová daň by působila jako neuctivé chování k zahraničním investorům. Přes 20 let se snažíme lákat na naše území cizí firmy a nyní bychom je odradili od dalšího investování. Podle jejího tvrzení by se jednalo o trest za dosažení úspěchu a vyšších zisků. [34]

Lukáš Kovanda, hlavní ekonom společnosti Cyrrus, si myslí, že kdyby došlo k zavedení bankovní daně před 10 lety, mělo by to své opodstatnění. Tehdejší bankovní poplatky byly příliš vysoké. Od té doby se však bankovní trh zlepšil, poplatky se snížily, navíc došlo ke vzniku nízkonákladových bank. Na návrh je tedy příliš pozdě, vzhledem ke stabilitě bankovního systému, a skutečnosti, že by poškodil živnostníky a malé a střední podniky. Na ně přenesení alespoň části břemene sektorové daně dopadne tíživěji než na velké podniky a korporace. Dále také dodává, že v tomto ohledu by to bylo opatření, které by nemělo daleko k situaci v Polsku, kde zavedení bankovní daně destabilizovalo celý bankovní sektor. [32]

ZÁVĚR

Problematika bankovní daně je velice obtížná. V rámci Evropské unie neexistuje jednotný názor na způsob určení výše sazby, natož pak určení základu daně. Různé rozbory a studie poukazují na výhody bankovní daně, mezi které patří jednoznačně stabilizace finančních trhů a také celková ekonomická stabilita. Na druhou stranu stále existuje dost nejasností. Mezi ty nejzásadnější patří vytváření prostoru, ve kterém mohou bankovní instituce čelit morálnímu hazardu, dále stále nejsou známy výsledné efekty zavedení daní na finanční trhy.

Návrh se zdá málo promyšlený a nejasný, spojený s velkou nejistotou ohledně dopadu. Celkově to vypadá tak, že v důsledku krize bylo potřeba vymyslet opatření, které by rychle pomohlo k zažehnutí krize a příliš se nepočítalo s budoucími následky.

Pro zdanění finančních institucí však hraje fakt, že jednou z příčin finanční krize bylo nezodpovědné chování, ale následky nesl především veřejný sektor, který musel problémy vyřešit poskytnutím vlastních zdrojů. Finanční instituce, jakožto nejziskovější podniky dané ekonomiky, by se měly na oplátku podílet na nákladech ať už krize z období 2007-2010, nebo krizí budoucích. Dalším argumentem, proč bankovní daně zavést, je nadprůměrná ziskovost celého sektoru. Je však diskutabilní, zda osvobození finančních služeb od daně z přidané hodnoty má vliv na ziskovost.

Naopak odpůrci zdanění finančních institucí tvrdí, že daň stejně dopadne na koncové zákazníky, povede ke zhoršení likvidity trhu, přesunu zdanění do zemí s výhodnějším daňovým režimem a oslabení finančních trhů.

Z analýzy bankovní daně ve vybraných zemích je vidět, že existují fungující formy zdanění finančních institucí. Za pozitivní případ lze jmenovat restrukturalizaci finančního sektoru v Německu. Naopak negativním příkladem je situace Maďarska. Maďarsko sice postupně přistupuje na snižování sazeb daně, přesto se tamní ekonomika ještě nenavrátila do stavu před finanční krizí a potýká se se značnými problémy.

Česká republika se zatím – i přes časté návrhy politických stran – k bankovní dani staví velmi negativně a neplánuje její zavedení, nicméně v některých evropských zemích již byla daň úspěšně implementována.

Mnoho států, stejně tak jako Česká republika, se brání zdanění bankovního sektoru. Důvod je celkem jednoduchý – nevidí žádný důvod, jak by bankovní daň mohla přispět dané ekonomice. Naopak jsou s tímto krokem spojeny další hrozby, např. administrativní

problémy, oslabení domácího sektoru a také negativní postoj zahraničních investorů. Investoři vyhledávají trhy, kde mohou dosahovat příznivého zisku a opět výhodně investovat.

Je otázkou, zda zavádět daň v ekonomikách, které nepotřebovaly pomoc v období finanční krize. Pokud si daná ekonomika poradila ve složitém období, není nutné ji v nynější době za předcházející úspěch trestat. Na druhou stranu je zajímavá myšlenka příspěvku do fondů. Fondy počítají s možností problému ekonomiky a jsou připraveny kdykoliv vypomoci. Neměly by však sloužit jako záchranný balíček v případě častých problémů, vypomohly by pouze v případě poslední pomoci. Negativem existence záchranných fondů však může být hrozba rizikového chování finančních institucí. Pokud budou mít instituce jistotu, že jsou chráněni proti bankrotu, jejich chování zůstane neměnné. Je tedy velmi obtížné posuzovat, zda zavedení bankovních daní prospěje chodu a stabilitě ekonomiky.

POUŽITÁ LITERATURA

- [1] BACOVSKÝ, V. *Krize po Maďarsku*. Amo.cz [online] 20.3.2009. [cit. 11.4.2018]. Dostupné z <http://www.amo.cz/krize-po-madarsku/>
- [2] Businessinfo.cz. *Evropský stabilizační mechanismus* [online] 6.11.2012. [cit. 20.4.2018]. Dostupné z <https://www.businessinfo.cz/cs/clanky/evropsky-stabilizacni-mechanismus-25023.html>
- [3] CLAESSENS, S., KEEN, M., PAZARBASIOGLU C. *Financial Sector Taxation: The IMF's Report to the G-20 and Background material* [online]. 9. 2010 [cit. 14.4.2018]. Dostupné z <http://www.imf.org/external/np/seminars/eng/2010/paris/pdf/090110.pdf/>
- [4] CYRRUS.CZ. *Analýza dopadu sektorového zdanění bank dle návrhu ČSSD*. [online] 12.10.2017. [cit. 20.4.2018]. Dostupné z <https://www.cyrrus.cz/getmedia/345f26d3a25d-4b00-8074-c0e385346165/ANALYZA-DOPADU-SEKTOROVEHO-ZDANENI-BANK-V-CR-2017.pdf.aspx>
- [5] ČERNOHORSKÝ, J., TEPLÝ, P. *Základy financí*. Praha: GRADA Publishing, a.s., 2011. 304 s. ISBN: 978-80-247-3669-3
- [6] Česká bankovní asociace. *ČNB a experti jsou proti bankovní dani* [online] 13.3.2017. [cit. 16.4.2018]. Dostupné z https://www.czech-ba.cz/sites/default/files/170313_euro_cnb_a_experti_jsou_proti_bankovni_dani.pdf
- [7] Česká televize. *Maďarsku došla trpělivost s MMF, dluhy splatí dokonce s předstihem*. ceskatelevize.cz [online] 12.8.2013. [cit. 11.4.2018]. Dostupné z <http://www.ceskatelevize.cz/ct24/ekonomika/1081514-madarsku-dosla-trpelivost-s-mmf-dluhy-splati-dokonce-s-predstihem>
- [8] ČNB. Finanční stabilita [online]. [cit. 21.4.2018]. Dostupné z https://www.cnb.cz/cs/financni_stabilita/
- [9] ČNB. *Stanovení příspěvku do mechanismu pro financování řešení krize* [online]. [cit. 10.4.2018] Dostupné z https://www.cnb.cz/cs/reseni_krize_FT/reseni_krize_FT_stanoveni_prispevku/
- [10] ČTK. *Daň z finančních transakcí je po třech letech na dosah ruky. Shodli se na tom ministři financí eurozóny*. Hospodářské noviny [online] 13.5.2015. [cit. 12.4.2018]. Dostupné z <https://byznys.ihned.cz/c1-64593160-dan-z-financnich-transakci-je-po-trech-letech-na-dosah-ruky-shodli-se-na-tom-ministri-financi-eurozony>

- [11] Deloitte. *Bank levy changes*. [online] 2015. [cit. 20.4.2018]. Dostupné z <http://www.ukbudget.com/2015-summer-budget-measures/bank-levy-changes.aspx>
- [12] DEMPSEY, J. *Hungary Passes Bank Tax Plan Despite Criticism*. The New York Times [online] 22.7.2010. [cit. 11.4.2018]. Dostupné z <https://www.nytimes.com/2010/07/23/business/global/23forint.html?dbk>
- [13] DVOŘÁK, P. *Veřejné finance, fiskální nerovnováha a finanční krize*. Praha: Nakladatelství CH Beck, 2008. 343 s. ISBN: 978-80-7400-075-1
- [14] Eurex Clearing. *French financial transaction tax. General aspects*. [online] 2012. [cit. 15.4.2018]. Dostupné z <http://www.eurexclearing.com/clearing-en/resources/faqs?frag=187982>
- [15] European Stability Mechanism. *Annual report 2016* [online]. [cit. 15.3.2018]. Dostupné z <https://www.esm.europa.eu/publications/esm-annual-report-2016>
- [16] Garanční systém finančního trhu. *Organizační struktura* [online]. [cit. 22.4.2018]. Dostupné z <https://www.garancnisystem.cz/organizacni-struktura-1/#text>
- [17] HERZ, V. *ČNB a experti jsou proti bankovní dani*. Euro.cz [online] 13.3.2017. [cit. 7.4.2018]. Dostupné z <https://www.euro.cz/archiv/cnb-a-experti-jsou-proti-bankovni-dani-1336003>
- [18] HM Revenue and Customs. *BKLM – Bank Levy Manual: main contents*. [online] [cit. 20.4.2018]. Dostupné z <https://www.gov.uk/hmrc-internal-manuals/bank-levy-manual>
- [19] KPMG. *An overview of the proposed EU financial transaction tax* [online] 28.9.2011. [cit. 13.4.2018]. Dostupné z <https://home.kpmg.com/content/dam/kpmg/xx/pdf/2017/02/an-overview-of-the-proposed-eu-fft.pdf>
- [20] KRACÍK, L. *Vyplatí se zdanit finanční sektor?* Měsíc.cz [online] 16.10.2013. [cit. 11.4.2018]. Dostupné z <https://www.mesec.cz/clanky/vyplati-se-zdanit-financni-sektor/>
- [21] Kurzy.cz. *Maďarsko sníží bankovní daň* [online] 10.2.2015. [cit. 11.4.2018]. Dostupné z <https://www.kurzy.cz/zpravy/376571-madarsko-snizi-bankovni-dan/>
- [22] LÁVIČKA, M. *Babiš odmítá bankovní daň*. J&T Banka [online] 21.2.2018. [cit. 30.3.2018]. Dostupné z <https://www.jtbank.cz/svet-ocima-banky/1175240-babis-odmita-bankovni-dan.html>
- [23] NOVÁK, P. *Evropské banky mají platit daň, Česko má výjimku*. irozhlas.cz [online] 17.6.2010. [cit. 21.3.2018]. Dostupné z https://www.irozhlas.cz/zpravy-svet/evropske-banky-maji-platit-dan-cesko-ma-vyjimku_201006172121_imanour

- [24] Novinky.cz. *ČSSD chce zvyšovat daně, první na ráně jsou banky*. [online] 14.2.2017. [cit. 28.3.2018]. Dostupné z <https://www.novinky.cz/domaci/429270-cssd-chce-zvysov-at-dane-prvni-na-rane-jsou-banky.html>
- [25] POLOUČEK, S. & kol. *Bankovníctví 2. vydání*. Praha: Nakladatelství CH Beck, 2013. 496 s. ISBN: 978-80-7400-491-9
- [26] Pražský institut pro globální politiku – GLOPOLIS. *Daň z finančních transakcí. Příliš jednoduché řešení?* [online] 2011. [cit. 10.4.2018]. Dostupné z <http://glopolis.org/wp-content/uploads/soubory/studie-dan-financni-transakce-prilis-jednoduche-reseni.pdf>
- [27] Reuters.com *Hungary to cut special tax on banks further in 2017* [online]. 6.5.2016 [cit. 19.4.2018]. Dostupné z <https://www.reuters.com/article/hungary-tax-banks/hungary-to-cut-special-tax-on-banks-further-in-2017-idUSB3N14Q026>
- [28] REUVEN, S Avi-Yonah. *Taxation as Regulation: Carbon Tax, Health Care Tax, Bank Tax and Other Regulatory Taxes* [online]. 31.1.2011 [cit. 20.4.2018]. Dostupné z <https://www.degruyter.com/downloadpdf/j/ael.2011.1.1/ael.2011.1.1.1008/ael.2011.1.1.1008.pdf>
- [29] REVENDA, Z. & kol. *Peněžní ekonomie a bankovníctví 5. vydání*. Praha: Management Press, 2012. 424 s. ISBN: 978-80-7261-240-6
- [30] REVENDA, Z. *Centrální bankovníctví*. Praha: Management Press, 2011. 558 s. ISBN: 978-80-7261-230-7
- [31] STUHLÍK, J. *Německo zachraňuje kvůli krizi obří Commerzbank*. Penize.cz [online] 12.1.2009. [cit. 18.4.2018]. Dostupné z <https://www.penize.cz/ekonomika/48393-nemecko-zachranuje-kvuli-krizi-obri-commerzbank>
- [32] TŮMA, O. *Očima expertů: Bankovní daň jako past na voliče?* Penize.cz [online] 24.2.2017. [cit. 17.4.2018]. Dostupné z <https://www.penize.cz/dane/321084-ocima-expertu-bankovni-dan-jako-past-na-volice>
- [33] VLKOVÁ, J. *Francouzská bankovní daň může o miliony připravit i Komerční banku*. idnes.cz [online] 14. prosince 2010. [cit. 15.4.2018]. Dostupné z https://ekonomika.idnes.cz/francouzska-bankovni-dan-muze-o-miliony-pripravit-i-komercni-banku-1fv-eko-zahranicni.aspx?c=A101213_213037_eko-zahranicni_abr
- [34] VOLF, T. *Špatný nápad. Bankovní daň by se Česku vymstila, říkají ekonomové*. Novinky.cz [online] 14.2.2017. [cit. 28.3.2018]. Dostupné z <https://www.novinky.cz/ek>

onomika/429284-spatny-napad-bankovni-dan-by-se-cesku-vymstila-rikaji-ekonomove.html